

University of Ljubljana
Faculty *of Computer and
Information Science*

Uvod v računalništvo

Vaje

29.11 -
3.12.2021

Atributi algoritmov

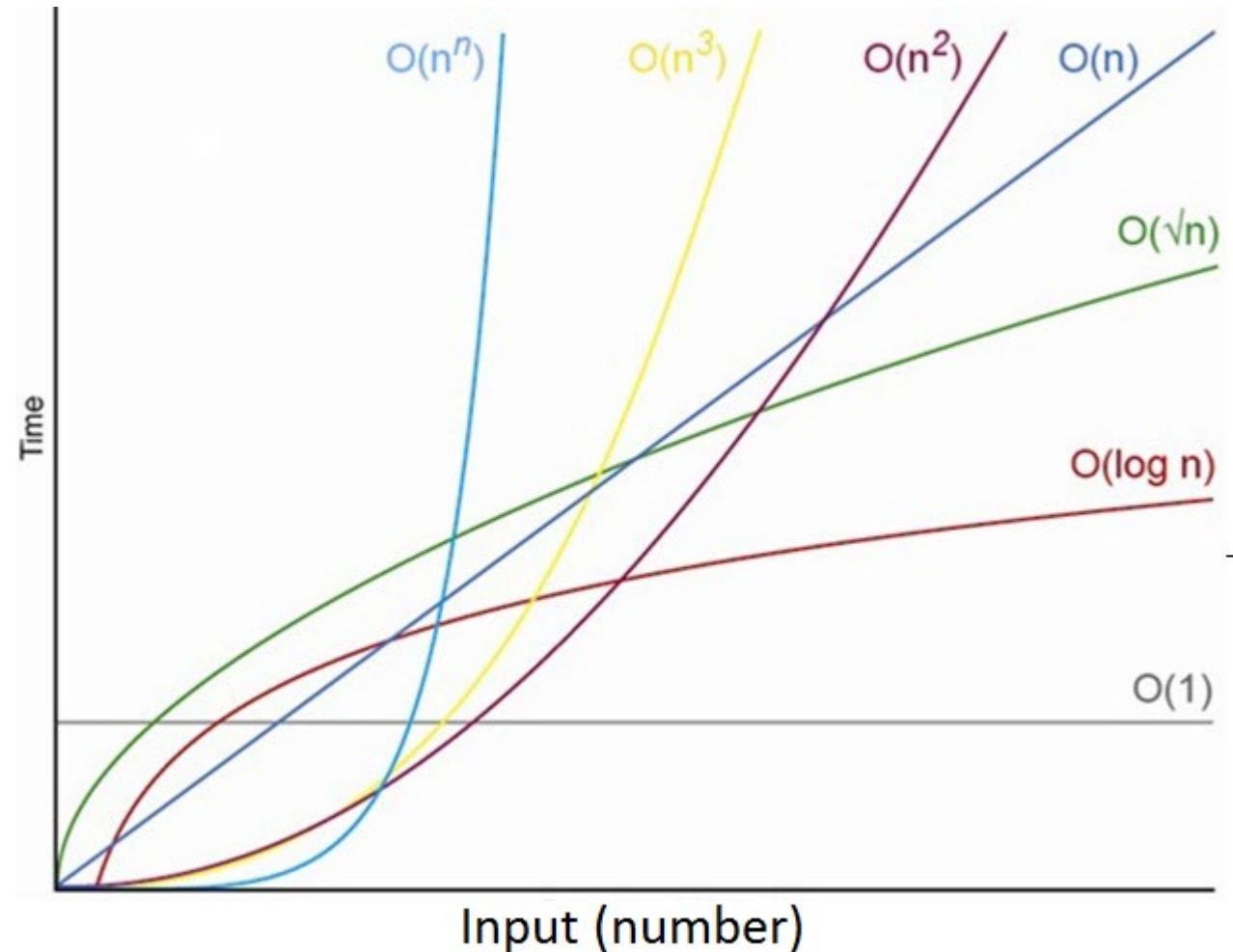
Kaj je dober algoritem?

- **Pravilnost** – Algoritem mora dati pravilen rezultat, pravilnemu problemu in se nato ustaviti.
- **Razumljivost** - Algoritem mora biti enostaven za razumevanje, da bo vzdrževanje čim lažje.
- **Eleganca** - kompakten, jasen in učinkovit algoritem.
- **Učinkovitost** - optimalna izraba virov.
  - časovna učinkovitost/potratnost - globalna indikacija količine "dela", ki jo zahteva algoritem
  - prostorska učinkovitost/potratnost - količino informacij, ki jih mora algoritem shraniti v pomnilnik računalnika

Časovna učinkovitost

Big O	Naziv
$O(1)$	Constant
$O(\log n)$	Logarithmic
$O(n)$	Linear
$O(n \log n)$	Linearithmic
$O(n^2)$	Quadratic
$O(n^3)$	Cubic
$O(2^n)$	Exponential
$O(n!)$	Factorial

Časovna učinkovitost - primeri

$O(1)$

```
function sum(a,b){  
    return a+b;  
}
```

$O(n)$

```
int i, y;  
for ( i = 0; i < n; ++i ) {  
    y = i + 1;  
}
```

$O(\log n)$

```
x = n  
while ( x > 0 ) {  
    x = x / 2  
}
```

$O(n^2)$

```
x = n;  
while ( x > 0 ) {  
    y = x;  
    while ( y > 0 ) {  
        y = y - 1;  
    }  
    x = x - 1;  
}
```

$O(2^n)$

```
function fibonacci(num) {  
    if(num < 2) {  
        return num;  
    }  
    else {  
        return fibonacci(num-1) + fibonacci(num - 2);  
    }  
}
```

$O(n!)$

```
function factorial(n){  
    int i = n;  
    for (i = 0; i < n; i++) {  
        print(n);  
        factorial(n-1);  
    }  
}
```


Naloga 8.1

V kateri razred zahtevnosti sodi algoritem v primeru, da:

- a) Za osnovno enoto dela izberemo odštevanje?
- b) Za osnovno enoto dela izberemo celoštevilsko deljenje?

Utemelji odgovore!

Preberi vrednost n

Nastavi c na 0

Nastavi a na vrednost n

Dokler $a \geq 1$, ponavljaaj

$c = c + 1$

$b = n$

Dokler $b > 0$, ponavljaaj

$c = c + 1$

$b = b / 2$

$a = a - 1$

Ustavi se.

Naloga 8.1

V kateri razred zahtevnosti sodi algoritem v primeru, da:

- a) Za osnovno enoto dela izberemo odštevanje?
- b) Za osnovno enoto dela izberemo celoštevilsko deljenje?

Utemelji odgovore!

a) $O(n)$

b) $O(n \cdot \log n)$

Preberi vrednost n

Nastavi c na 0

Nastavi a na vrednost n

Dokler $a \geq 1$, ponavljaaj

$c = c + 1$

$b = n$

Dokler $b > 0$, ponavljaaj

$c = c + 1$

$b = b / 2$

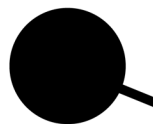
$a = a - 1$

Ustavi se.

Naloga 8.2

Algoritma A in B rešujeta isti problem. Pri vrodu velikosti n algoritem A izvrši $0,003n^2$ operacij, algoritem B pa $243n$ operacij. Poišči vrednost n , nad katero algoritem B postane bolj učinkovit kot algoritem A.

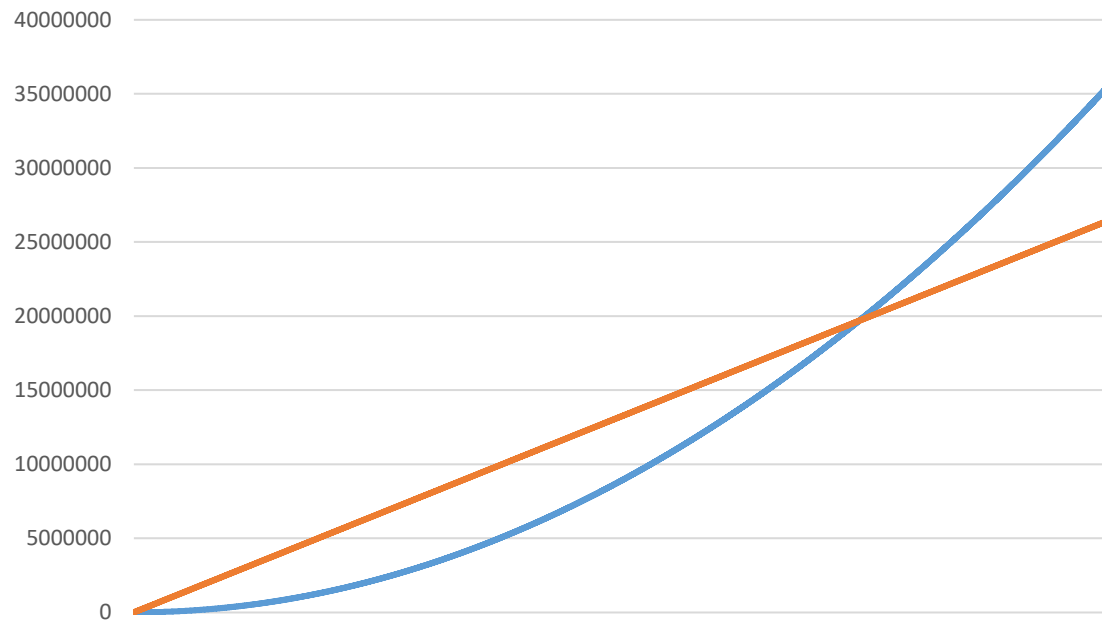
Naloga 8.2

$$0.003 n^2 = 243 n$$

$$0.003 n = 243$$

$$n = 243 / 0.003$$

$$n = 81000$$

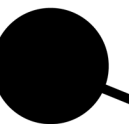
=> Pri vrednostih n -ja večjih od 81000 bo algoritem B učinkovitejši od algoritma A.

Naloga 8.3

Algoritem, katerega časovna zahtevnost je reda velikosti $O(n)$, se pri vrednosti $n = 100$ na določenem računalniku izvaja 10 sekund. Kako dolgo naj bi se izvajal pri vrednosti $n = 500$?

Naloga 8.3

Algoritem, katerega časovna zahtevnost je reda velikosti $O(n)$, se pri vrednosti $n = 100$ na določenem računalniku izvaja 10 sekund. Kako dolgo naj bi se izvajal pri vrednosti $n = 500$?

100

10

500

x

$$x = (10 \cdot 500) / 100$$

$$x = 50 \text{ s}$$

Naloga 8.4

Podana je nekoliko posplošena različica algoritma za zaporedno iskanje oseb v telefonskem imeniku.

- S pomočjo zgornjega algoritma poišči telefonsko številko Dumbledora v naslednjem imeniku.
- V kateri razred časovne zahtevnosti uvrščamo ta algoritem? Utemelji.

Preberi vrednosti za IME , n , N_1 , N_2 , ..., N_n in T_1 , T_2 , ..., T_n .

Nastavi vrednost i na 1 in vrednost $Najden$ na NE.

Dokler $((Najden = NE) \wedge (i \leq n))$, ponavlajaj

    Če se IME ujema z i -tim imenom v imeniku, N_i

        Izpiši telefonsko številko te osebe, T_i .

        Nastavi vrednost $Najden$ na DA.

    sicer (t.j. IME se ne ujema z N_i)

i povečaj za 1.

Če $(Najden = NE)$

    Izpiši sporočilo "Oprostite, tega naročnika ni v imeniku."

Ustavi se.

Oseba	Telefonska številka
Harry	03 3940510
Ron	04 9753020
Hermione	02 7772892
Hagrid	08 8829374
Dumbledore	04 8264950
Malfoy	01 6624584

Naloga 8.4

`i=1`

`Najden = NE`

`Dokler (Najden == NE) IN (i<=6) ponavlaj`

`Dumblerdore != N1`

`i=i+1`

`Dumblerdore != N2`

`i=i+1`

`***`

`Dumblerdore = N5`

`Telefonska številka je 04 8264950`

`Najden = DA`

Oseba	Telefonska številka
Harry	03 3940510
Ron	04 9753020
Hermione	02 7772892
Hagrid	08 8829374
Dumblerdore	04 8264950
Malfoy	01 6624584

Vstavitev

$O(n)$

Naloga 8.5

Spodaj je podan algoritem za mehurčno urejanje (angl. bubble sort).

Preberi vrednost n za velikost seznama.

Preberi vseh n elementov seznama.

Postavi oznako N za neurejeni del seznama na konec seznama.

Dokler velja, da ima neurejeni del seznama vsaj dva elementa, ponavljaj

Postavi oznako T za trenutni element na drugi element seznama.

Dokler oznaka T ne preskoči oznake N , ponavljaj

Če je element na položaju T manjši od elementa na njegovi levi
zamenjaj ta dva elementa

Premakni oznako T eno mesto v desno.

Premakni oznako N eno mesto v levo.

Ustavi se.

a) Zapiši seznam: 35 83 44 12 76 91 55 7 27 31, po vsakem obhodu zunanje zanke. V kateri razred časovne zahtevnosti uvrščamo ta algoritem? Utemelji.

b) Recimo, da izvedemo algoritem za urejanje z izbiranjem in algoritem za mehurčno urejanje na seznamu, ki je že pravilno urejen po velikosti. Pri katerem izmed obeh algoritmov imamo manj zamenjav elementov? Utemelji?

Naloga 8.5

a)

35	<u>83</u>	44	12	76	<u>91</u>	55	7	27	31
----	-----------	----	----	----	-----------	----	---	----	----

po 1 obhodu:

35	44	<u>12</u>	76	83	55	7	27	31	91
----	----	-----------	----	-----------	----	---	----	----	-----------

po 2 obhodih:

35	12	44	<u>76</u>	55	7	27	31	83	91
----	-----------	----	-----------	----	---	----	----	-----------	----

po 3 obhodov:

35	12	44	<u>55</u>	7	27	31	76	83	91
----	----	----	-----------	---	----	----	-----------	----	----

***

b)

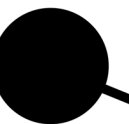
Urejanje z izbiranjem: naredi po eno zamenjavo za vsak položaj na seznam in ne upošteva morebitni že obstoječe urejenosti.

Mehurčno urejanje: zamenja le elemente, ki niso pravilno urejeni. Če je seznam že urejen, ne bo zamenjave.

Dodatna naloga 1

Algoritem, katerega časovna zahtevnost je reda velikosti $O(n^2)$, se pri vrednosti $n = 100$ na določenem računalniku izvaja 10 sekund. Kako dolgo naj bi se izvajal pri vrednosti $n = 500$?

Dodatna naloga 1

Algoritem, katerega časovna zahtevnost je reda velikosti $O(n^2)$, se pri vrednosti $n = 100$ na določenem računalniku izvaja 10 sekund. Kako dolgo naj bi se izvajal pri vrednosti $n = 500$?

$$100^2$$

$$10$$

$$500^2$$

$$x$$

$$x = \frac{10 * 250000}{10000}$$

$$x = 250 \text{ s}$$

Dodatna naloga 2

V kateri razred zahtevnosti sodi algoritem v primeru, da:

- a) Za osnovno enoto dela izberemo seštevanje?
Utemelji odgovore!

Preberi vrednost n

Nastavi c na 0

Nastavi a na vrednost n

Dokler $a \geq 1$, ponavlaj

$c = c + 1$

$b = n$

Dokler $b > 0$, ponavlaj

$c = c + 1$

$b = b / 2$

$a = a - 1$

Ustavi se.

Dodatna naloga 2

V kateri razred zahtevnosti sodi algoritem v primeru, da:

a) Za osnovno enoto dela izberemo seštevanje?
Utemelji odgovore!

a) $O(n \cdot \log n)$

Preberi vrednost n

Nastavi c na 0

Nastavi a na vrednost n

Dokler $a \geq 1$, ponavlaj

$c = c + 1$

$b = n$

Dokler $b > 0$, ponavlaj

$c = c + 1$

$b = b / 2$

$a = a - 1$

Ustavi se.

Dodatna naloga 3

V kateri razred zahtevnosti sodi algoritem?

Utemelji odgovore!

Preberi vrednost n

$i = n$

Dokler $i > 0$, ponavljaj

$i = i / 2$

$j = 1$

Dokler $j < n$, ponavljaj

$j = j * 2$

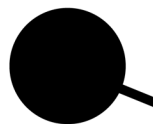
$k = 0$

Dokler $k < n$, ponavljaj

$k = k + 4$

(konstantno število operacij)

Ustavi se.

Dodatna naloga 3

V kateri razred zahtevnosti sodi algoritem?

Utemelji odgovore!

Preberi vrednost n

$i = n$

Dokler $\frac{i > 1, \text{ ponavljaj } \left\{ \begin{array}{l} i = i / 2 \\ j = 1 \end{array} \right\}}{j = 1} O(\log n)$

Dokler $\frac{j < n, \text{ ponavljaj } \left\{ \begin{array}{l} j = j * 2 \\ k = 0 \end{array} \right\}}{k = 0} O(\log n)$

Dokler $\frac{k < n, \text{ ponavljaj } \left\{ \begin{array}{l} k = k + 4 \end{array} \right\}}{k = k + 4} O(n)$

(konstantno število operacij)

Ustavi se.

$$\left. \begin{array}{l} O(\log n) \\ O(\log n) \\ O(n) \end{array} \right\} O(n * \log n * \log n) = O(n \log^2 n)$$

Hvala za pozornost!

Petar.Kochovski@fri.uni-lj.si